

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Virtutibus R. P. Bernardi Colnagi E Societate Jesv Libri Dvo

Paullin, Johannes

[Monachii], 1662

Cap. VII. Veneratio S. Antonij Patavini mirifica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44152

parva Cæli schedula Bernardo pro ingen-
di Bibliotheca fuit.

CAPUT VII.

*Veneratio sancti Antonij Patavi-
ni mirifica.*

§. I.

EX omni beatorum cæli civium nu-
meroso cætu complures equidem Di-
vos præcipua veneratione profecurus
est Bernardus: & inter hos quidem Petrum
Apostolorum Principem, Thomam Aquina-
tatem, Bernardum Clarevallensem, Vincen-
tium Ferrerium, Ignatium Loiolam, aliós-
que ordinum fundatores, quos in filijs ama-
bat & observabat unicè: sed in primis & su-
pra omnes Antonium Patavinum, ac Fran-
ciscum de Paula impenso studio colebat: in-
ter Christianas autem Heroides Ursulam,
Brigittam, Senensem Catharinam: at verò
Agatham, veluti Civem suam, præ ceteris
venerabatur. Et illorum quidem non ma-
gis amator Religiosus, quam imitator stre-
nuus, virtutes sibi vitâ moribusq; exprimen-
das à primis etiam annis sumpserat; præci-
puè verò Angelicum mentis nitorem, & pro-
fun-

*Patronos
Calites ha-
bet Bernar-
dus multos.*

*Quos sibi
sumpsit
imitandos.*

Nihil ne- fundendi pro Christo sanguinis perenne
gabat in dēnsque desiderium. Deinde nihil in Di-
eorum ro- vorum, quos dixi, rogatus gratiam non fa-
gatus gra- ciebat: suavissima cum ipsis miscendo col-
tiam, loquia diem extrahere assuetus, & vel in ipsi-

Nunquam bat. Sacras eorum effigies, quarum intru-
illorum im- tu se accenderet, & ad quas de genibus ve-
memor. ta faceret, nunquam non habebat secum.

Amicis quoque aut quibuscunque demum
alijs, ubiubi se ferebat opportunitas, verbis
disertissimis tantorum Cælitū amorē
religionēque copiosè ac graviter confusa
debat. Venerijs, Genuæ, Brixix, Mantua,
Neapoli, Romæ suis concionibus populos
ad horum Divorum cultum accendit.

Sape ab il- debant illi gratiam, quando & spectabiles
lis visita- non infrequenter se præbebant, eoque hanc
tus. secus quàm primæ admisionis amicorum
aliquo suaviter familiaritèrque utebantur
quin & arcana cælestia illi persæpe aperie-
bant, quæ inter istud est insigne, quod an-
num locumque mortis eorum favore
edoctus est.

§. II.

Et quoniam de S. Antonio Patavino sermo nunc incidit, adeò Bernardus in Divi huius amicitiam se penetravit, ut dubites illiusne in Cælitum confidentia; an huius hominem mortalem propè domestica humanitas, majorem moveat admirationem. Fuit sanè, cùm ipse focio repentinâ perfusus animi voluptate narraret, Sanctum Antonium suum admirabili pulchritudine, quæ humanis verbis exprimi nequeat, sibi adspectabilem fuisse, staturâ paullò quàm sua esset, quatuor scilicet digitorum altiore. Cùm enim ex more asseri meo incumberem, serenissima luce circumdatus ad me invisit, longo blandissimòque colloquio me recreavit, tandem & suavissimo complexu diu strinxit: neque his contentus, integram sanctorum amicorum cohortem longo ordine procedentem, & in his loannem Mariam Colnagum Panormi è vita digressum commonstravit. Pœnituit tamen illico, Dei donum silentio regendum improvidè manifestasse; ideòque summis exoravit precibus, ut quod ipse temerè effutijset, cauriùs ille clàm alijs haberet. Interea non intermisit ipse hunc Cælitum omni-

*S. Antoni-
us de Patavio ap-
paret Bernar-
do.*

*Alios ibi
ostendit
Calites, &
in his è Col-
nagorum
gente Ioan-
nem Ma-
riam.*

*Studi-
colitur à
Bernardo.*

mnibus obsequijs prensare, quoties fas
erat, sepulchrum religionis ergò adire, & lac-
ros venerari cineres, laudes concinnis ver-
sibus intexere, ut faciliùs alios omnes ad
hujus Divi amorem pelliceret: illum ex-
tinere, quocunque pergeret, in suis templis
suavissimè saturare: non modò flosculos
deferre; sed etiã lacrimas & suspiria ab-
fundere: quin & schedas secum afferre, in
quibus ceu supplicibus libellis officiosè
in alienis causis deprecator, quid singuli per-
hunc Divum à Numine impetratum vellent
ipse conscripserat: quæcunque postulasset
nullo negotio obtenturus.

*Et Bernar-
dus nihil
non impe-
trat ab
Antonio.*

§. III.

Longum foret commemorare, quot
quàm præclara supra naturæ vim & ordinem
beneficia hîc Thaumaturgus ad preces Ber-
nardi, velut amicâ vi adactus, in varios mor-
tales contulerit; pauca tantùm adnumerat
hîc lubet.

*Repentinè
ex casu cõ-
tusis mem-
bris sani-
tatem.*

Atque ut à domesticis ordiamur. An-
tonius quidam nostræ familiæ adjutor,
dum nocte jam adulta in erigendo Serva-
toris Cœnotaphio per sanctam hebdoma-
dam strenuè, nec minùs improvidè operam
ponit, fallente nescio, quam ob causam ve-
stigio

stigio præceps ex alto ruit, arrubusque oppidò contusis contractisque lecto infertur. Id ubi Bernardus rescijt, ad Divi Antonij, quam in cubiculo habebat imaginem, conversus. Sancte Antoni! inquit, necesse est fratrem Antonium die crastina incolumem ad absolvendum Domini sepulchrum redire: quare age, sanitatem impertire. & confestim inde se ad decumbentis lectum contulit, crucem bene magnam formavit. Sanctus Antonius, inquit, te sanet: cras incolumis esto, & ultimam sepulchro manum impone. Paruit æger, se ipsum miratus surrexit, mirantibusque cunctis accinxit se operi, & viribus integris quod cœperat, in tempore absolvit.

§. IV.

Neapoli evocatus ad primæ nobilitatis puellam, à medicis jam propè depositam, post consueta salutationis officia. *Deposita nobili puella. S. la vitam longiorem.* Antonius, inquit, ad te in-visendam venit, qui tibi longioris vitæ gratiam obtinuit. Euge, euge! bono esto animo; non est porro, quod timeas. Non vanum fuisse Bernardi vaticinium eventus & res ipsa docuit.

P 4

Joanna

*Sua coronam
precatoriã
vicinam
morti Mo-
nialium sa-
nat, per S.
Antonium.*

Joanna Maria Todesca jamjam omnibus Christianæ fidei mysterijs in Monasterio inter dicatas Deo Virgines ad iter æternitatis instructa fuerat. At puellæ parentis nobilis, Bernardum, ut ad eam inviseret, exoravit. Ergo ad crates, uti mos ferebat, de moriente Joanna verba faciens, ad unam Monialium, quæ adstabat, solita simplicitate: *volumus sue, inquit, Joannam restituere sanitati?* ad quod illa subridens, *omnino, sanemus eam, Pater. Ergo sanemus illam,* subjungit Bernardus, *oremus sanctum Antonium.* Cum dicto orat ipse sublatis in cælum manibus, ac tertio repetit consuetam Christianis bene auspiciandi formulam. *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* similiter eam, quam habebat præ manibus coronam Joannæ cum morte luctanti mittit. Nam irritæ fuere preces: ægrota ut primum coronam nacta est, morborum mortisque victricis convalescere cœpit, tandemque firmata & valens in pedes se erexit.

§. V.

*Loquelam
restituit &
membrorum
tremorem
cessit.*

Maria de Consulo Tertij ordinis Francisci alumna, toto jam anni spatio muta, tremebat capite omnibusque membris, incassum adhibito medicorum consilio.

lio, Evocatus ad decumbentem Bernardus
 rogat, quo vocetur nomine: cui domestici,
 jam annus se circumegit, ex quo perdita
 fandi potestate obmutuit. At ille conver-
 sus ad ægrotantem. Ego verò, inquit, per
 Dominum nostrum JESVM Christum & S.
 Antonium impero, edic quod tibi sit no-
 men. simulque super linguam digito for-
 mavit crucem; nec mora: linguam ægrotan-
 tot mensibus ligatam soluit, quòdque olim
 in Baptismate acceperat, Agathæ nomen
 pronunciat; Tum Pater tremulum caput, ce-
 teraque ex ordine membra cruce signat, &
 in virtute Domini nostri JESV Christi, san-
 ctique Antonij quiescere jubet; cum repen-
 te, ut jussa erant, conquiescunt: imperat
 manibus violentiâ morbi conclusis, ut sese
 explicent; & mox se pandunt; atque in
 hunc modum admiratione defixis, quorquor
 aderant, plena fanitate languidam impertit:
 denique jam sana es, inquit: vicesimo ab-
 hinc die etiam ambulabis. Quæ cum gra-
 tias ageret, eas Sancto Antonio Pater trans-
 scripsit, quem scilicet hujus prodigij aucto-
 rem affirmabat. Quia tamen nondum sa-
 tis expeditè loqui videbatur Agatha, vini
 pauxillum prior ipse delibavit, tum Agathæ
 porrexit: quo hausto semper magis magis-
 que linguam ad loquendum habuit obse-

*Contractas
 manus ape-
 rit.*

quentem, & viginti, quos Pater præfixerat diebus circumactis haud ægré suis nudi pedibus incesit.

§. VI.

*Salivã
vulnus cu-
rat.*

Circumferebat nonnemo brachium hianti vulnere malè affectum. At ubi Bernardus super illud saliva Crucis signum appressit, eumque ad sanctum Antonium abijt iussit, mox ille brachium, vulnere quamprimum coalescente, ex toto sanum obstupuit.

*Cordis ca-
pitiq; im-
becillitatẽ
pollice cru-
cem impri-
mendo tol-
lit.*

Alius menses omnino decem laborabat perfrequenti & tantum non perpetua spirituum defectione, quæ & loquendi facultatem ademerat, & deliquijs animi non rarè obnoxium fecerat. Hic cum Bernardi preces flagitasset, rogat Pater, num medicorum expertus esset artem. Cui ille: enimvero se pharmacis medicisque usum, magnis quidem impensis, nullo tamen operæ pretio. Tum Bernardus, quod, inquit, non potuere Archiatri, Deus potest: simulque cor infirmi pollice signat, ad sanctum Antonium abijt sui que Bernardi nomine cordis capitique salutem postulare jubet. Paruit ægrotus, & properè inveterato geminoque malo remedium invenit.

Femina quoque ex atræ bilis abundan- *Melancho-*
 tia propè delirium aberat. Suasit huic Ber- *lia malum*
 nardus ad sanctum Antonium ut se confer- *dispellit.*
 ret. Illa nihil cunctata, Sanctum adiit:
 à Bernardo se missam ait; & illico discussis
 in capite melancholiæ nebulis sana recef-
 sit.

§. VII.

Quid multa? vix ullum est morborum *Omne ge-*
 genus, quod hujus Cælestis Medici ope, *nus morbè*
 huiusque orationibus non fugaverit Bernar- *per Diuum*
 dus. Claudos vel solo Divi Antonij nomi- *Antonium.*
 ne, vel tactu modico rectè gradi, & plantis
 æqualibus incedere fecit: alios membris
 mutilatos, vel cardiaco morbo oppressos,
 vel quintum jam mensem cæcitate plexos:
 alios denique seu querquerâ feбри quassatos,
 seu atræ bilis intemperie ad amentiam
 propè redactos, dum ad Divi templum ab-
 legavit, diutinis hisce malis exemit. Quid,
 quod, & flosculo, ad dextrum Sancti po-
 plicem admoto oculos jam à medicis de-
 ploratos restituit: febrim dato ad mandu-
 candum, quem S. Antonij appellabat, fructu
 properè abegit: acerbissimos dentium do-
 lores ejusdem Divi imagine non malagma-
 tis instar imposita, sed tantummodo dono
 data è vestigio extinxit: pauperculæ pal-
 lium

lium malis artibus substractum fufis ad Sa-
ctum precibus ita reddi fecit, ut in ip-
Patavini Tutelaris ara, quod Bernardus re-
gaverat, velut à Divo traditum, læta repe-
ret: quæ omnia juratis testibus sunt legi-
me confirmata.

*Infolite
magnitu-
dinis an-
guillam o-
pe Divi ca-
pit.*

Præ ceteris autem jucundum est, quod
sequitur. Catanæ superiorum juffu adri-
tentibus ex cæru S. Agathæ fodalibus fecer-
ferat in locum unâ non amplius leucâ ab
urbe difsitum, ad Siculi maris littora, in pro-
mis amœnum, & folitam anguillarum fluc-
tionem, ut perpetuo ftudiorum & concio-
nandi labore dudum labefactatas animi
corporifque vires inftauraret. Ibi re divina
ex more peracta, dum focij per omne lit-
tus fparfi piscibus capiendis dant operam,
ipfe precandi ftudio abreptus confuerum
Ecclefia penfum ex libro religiofè perfol-
vit. Tandem verò ad fuos reverfus, quam
felix fuerit pifcario interrogat. Cui illi
pifces equidem extractos bene multos, an-
guillam tamen neque unicam. Itaque
hamo, qui primus occurrit, prehenfò, inqu-
pelagus abjecto: age, inquit, Beate mi Para-
vine, ex profundo maris finu anguillam
mihi porrige. Vix finierat, cum adhamo
tam extrahit; fed parvam. Rifit ad hæc
Ber-

Bernardus, & quid hoc, o mi Sancte? ait: pisciculus est, quem das, non piscis. Itane hæc sit tuâ munificentia, ac Beatissimis manibus digna seu præda, seu donum: restituo; & quia hic non sufficit omnibus, majorem ut largiaris demissè supplico, & cum dicto piscem hamumque in undas denuo projecit: neque diutius factum; quasi ad nulum haberet paratam Numinis Cælitumque clementiam, extractâ insolitæ magnitudinis anguilla mirè socios exhilaravit; quam tamen cum mensis illata esset, ipse cælestibus illectus delicijs, ut cetera terrena omnia, fastidiosè contempsit, nec attigit: lacrimisque ubertim fufis, jam veteri more cibi admodum nihil per eum diem sumpsit, inter epulas jejunos.

§. VIII.

Palàm est, sanctum Antonium Patavinum rebus seu furto, seu casu perditis Domino restituendis à Deo destinatum: sed & palàm erat, Patrem Bernardum apud hunc cælitum in primis esse gratiosum: unde famulare fuit plerisque hujus rei causâ ad Bernardum; huic, ad Antonium suum confugere, & votis damnari.

Jam quadraginta dies effluxerant, ex quo

*D. Antonii
patrocinio,
consilio
precibusque
Bernardi
recuperan-
tibus amissa.*

Mula post quo non nemo mulam, nescio quo calo
40. dies, ex perditam frustra quæsiit, non nisi mirac
quo fuerat lo reperiendam: Bernardum tamen adije
perdita, re- ut ejus impetraret precibus, quod fieri pos
stituitur. per Superos credebat: neque spe sua falli
 est. Tenebat fortè Bernardus caryophyl
 lum manibus. Itaque sic homini in man
 datis dedit: irer, suoque nomine hunc flo
 rem Divo Antonio in sacrata ipsi æde por
 rigeret, certus, Bearum Juvenem, qui in deli
 cijs habeat flosculos, oblatas cum flore pre
 ces pronis auribus excepturum. Is quidem
 imperata fecit; sed irrito eventu: ideoque
 rursum elapsis aliquot diebus Patri se frater
 amicè questus, incassum preces cecidisse.
 Tandem cum Pater eadem iussisset, atque
 ille dicto audiens Antonij opem demum
 supplex implorâssset: ecce tibi, sub auroram
 sequentis diei pulsant fores duo familie
 Franciscanæ filij, & alter quidem, mulam
 abhinc quæsitæ insidens nutu significat, de
 scendat herus, suumque recipiat jumentum.
 At vix ille descenderat, cum isti ex oculis
 abière, tanti beneficij memoriâ & admira
 tione in pij clientis animo
 relictâ.

§. IX.

Lugebat etiam alius aliquis rem in *Syriacam* paucis pretiosam sibi perijisse. Cùm ergò *intelligere* consilij capiendì gratiã ad Bernardum se *linguamq̃* contulisset, is, ut erat Divo perquam fami- *amissa re-* liaris, filio ejusdem hominis imperavit, ut *periri simul* sanctum Paravinum adiret, & ex se piè sa- *conceditur.* lutarum summis obsecraret precibus, haud gravatè diceret suppliciterroganti, ubi locorum, quod Patri perierat, reperire detur; si secus fecerit, lampadem illius bene multis diebus oleo carituram. Paruit diligenter juvenis candidus & rectus consilio in specie irreligioso vel temerario: atque adeò vix ingressus ædem, ut imperata faceret, viro religioso præstantis formæ, & quã modestiã vultûs, quã flore ætatis conspicuo, quem fortè obvium habebat, sine ambagibus exposuit, quid alter jussisset. Cùm ille subridens Syriaco idiomate respondit, quî, & quo in loco rem deperditam recuperare queat. Hic rei novitate attonitus primùm hæsit: dein, loco sibi Syriacè indicato rem perditam quæsivit, reperit, diúque anceps animi pependit, quid potiùs miraretur; an se peregrinæ, quam nunquam addidicerat, linguæ peritum; an rem geminato prodigio

in-

inventam. Certè homo ut erat rudis, crassè
que memoriæ, Syriaca, quæ à Divo accepta
rat, verba, Patri Bernardino Riccino lingua-
rum peritiâ, & viræ sanctimoniâ clario re-
tulit, atque ea ex Syro idiomate deprompta
fuisse didicit.

§. X.

*Rara Ber-
nardi in
Antonium
fiducia.*

Caranæ mulionem perduto mulo mi-
rè anxium ut solaretur: abi, inquit, ad san-
cti Antonij aram, eique duos cereos defere
hos accende, ut in Divi honorem ardeant,
donec absumantur, simulque ita Sancto et
me denuncia: tuus Bernardus vult, ut non
priùs hæc dies effluat, quàm mulum mihi
reducas. Paruit optima fide mulio, & sua
fiduciæ præmium tulit. Sub ipsum salutatio-
nis Angelicæ signum, audit fores pulsantē,
apertaque fenestra mulum à Franciscano
adductum, præ lætitiâ vix sui compos ad-
mittit, de eo, qui adduxerat nihil sollicitus.
Ubi tamen ex repentino gaudio se colle-
git, ad Cœnobium Divi Francisci advolavit
gratias acturus; at nemo fuit, qui vel de
Monacho vel de mulo, quo de mulio male-
ra sciscitabatur, quidquam rescisset: præse-
tim id temporis secundâ jam noctis hora.
Inde ergo mox ad Collegium se contulit.

Patremque Bernardum gestiens evocavit: qui nihil miratus, hominem edocuit, Sancti Antonij beneficio receptum mulum, qui officio fidelis amici functus eum in tempore reduxisset.

Rustico, qui multis diebus equum frustra quaesitum deplorabat, praedixit fore ut per sanctum Antonium recuperet. elapsis inde diebus non multis, audit agricola post domus januam, qui monebat: Eia, age, recipere tuum, bone vir, equum. Itaque pandit ostium, & equum tertia noctis hora ad aedes deductum freno sellaue ornatum laetus aspexit. Ad hunc ferè modum alteri rusticano homini simile auxilium roganti denunciavit: non quidem mulam, quam perdideras, invenies; scito tamen, ejus tibi pretium omnino restituendum; annulum verò perditum à te brevi reperiendum. Neque secus factum. mox insequenti die adfuit, qui pro mula 50. scutatos numeraret; alius denique, à quo annulum opinione citius recepit.

§. XI.

Eò usque tandem Bernardi nostri inexplorata Antonij Patavini potentiam pietatemque fiducia crevit, ut, si surdis auribus suas

suas præteritas fuisse preces crederet, etiam
 amicè conqueri, & dulci prius osculo
 cræ imagini ejusdem de genibus impresso
 molliter subirasce, & quandoque blandas in-
 tentare minas auderet. Ubi demum voti de-
 mnatus obtinuit, quod vi amicâ extorsit
 omnibus incedere lætitijs, Sancto suo corol-
 las ex floribus texere, laudes metricis inchi-
 fas numeris decantare, iconem amplecti
 basijs demulcere, modisq;e omnibus sibi
 Patronum demereri plurimum gestiebat.
 Et videbatur Divus pio Patris candore non
 mediocriter delectari. Usu fortè venit, ut
 Bernardus beneficium pro muliere à San-
 cto postularet, & licet ignarus, brevi im-
 perraret. Equus erat, perditus: sed à mar-
 to, nondum consciâ uxore, repertus. Ita
 que arbitratus Pater, suas preces non habu-
 se pondus, puerum ex ijs, quos Clericos vo-
 camus, unum; post Sancti Francisci Paulani
 Religiosum, ad Divi ædem ablegat, & da-
 to in manus lapillo: abi, inquit, ad San-
 ctum Antonium, eique dic in hunc modum
 Pater Bernardus, ô Beate, ait, cor tibi esse
 hoc saxo durius, quòd beneficium tantope-
 re desideratum non concesseris, probatio-
 moris, exhibitio est operis. ad quid tam
 proluxa mora? ubi celeratam necessitas o-
 pem flagitat. Dum ergo parvulus manda-

ta peragit, impositoque aræ lapillo, ut fuerat imperatum, tantisper ad obvium exhomologeterium se recipit: vider ex summa ara prodire Franciscanæ familiæ alumnum, graviter blandèque arridentem: qui: ecce tuum tibi lapidem, ajebat: redi ad Patrem, eique ex me nuncia: imovero ipsum in præcordijs saxum circumferre, qui toties experienciâ doctus, nondum sibi persuadeat, gratiam dudum esse concessam. Quod ubi Bernardus accepit, supplex à Cælitè veniam rogavit, suæque inculcavit fiducia tarditatem.

Romæ quoque cum Sanctus tardior esset ad audiendas Bernardi preces, diu multumque patienter tulit beneficij procrastinationem; tandem verò tria in papyro exaravit verba, supplicis libelli vicem obitura. *Cunctatum satis est.* Chartulam sic in mensa relictam manè reperit, merro lepidè absoluto, velut quodam exoptabili epiphonemate divinitus signatam hisce verbis: *Vicit*

Patientia, vicit.

Q 2

CA